

Výukový materiál zpracovaný v rámci operačního programu **Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo: CZ.1.07/1. 5.00/34.0084

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada: 4 C

Číslo: VY_32_INOVACE_OZP_4ROC_03

Dobrovolné nástroje OŽP

Předmět:	OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Ročník:	4
Anotace:	Seznámení žáků s dobrovolnými nástroji ochrany životního prostředí
Klíčová slova:	Dobrovolné měkké nástroje
Výukový zdroj:	Prezentace Microsoft PowerPoint 2010
Typ interakce:	Výkladová prezentace
Jazyk:	Čeština
Datum:	2. 11. 2012
Autor:	Ing. Petr Ťulpík
Adresa školy:	Střední škola zemědělská Přerov, Osmek 47

Dobrovolné nástroje OŽP

Osnova

I. Dobrovolné (měkké) nástroje

a) podle jejich účelu

b) podle nezávislosti jejich používání

II. Doporučené přístupy

Dobrovolné nástroje OŽP

I. Dobrovolné (měkké) nástroje OŽP

- ❑ **aktivity podnikatelských a jiných subjektů, vedoucí ke snižování negativních dopadů jejich činnosti na ŽP**
- ❑ **jsou zaváděny a realizovány dobrovolně nad rámec požadavků platných právních norem**

Při použití dobrovolných nástrojů podnikem je třeba vědět:

- ❑ **jaký bezprostřední výsledek použití daného nástroje přinese**
- účel nástroje -
- ❑ **zda použití daného nástroje vyžaduje či nevyžaduje vytvoření určitých vnějších podmínek**
- nezávislost používání nástroje -

Dobrovolné nástroje OŽP

a) Nástroje podle jejich účelu

tj. podle bezprostředního výsledku, jenž jeho aplikace přináší:

- 1. Dobrovolné regulační nástroje**
- 2. Dobrovolné informační nástroje**
- 3. Dobrovolné edukační nástroje**

Dobrovolné nástroje OŽP

1) Dobrovolné regulační nástroje

Účelem aplikace regulačních nástrojů je:

- ☐ snížení (redukce) negativních vlivů podniku na ŽP
- ☐ snížení celkového negativního dopadu podniku na ŽP

Mezi regulační (redukční) nástroje patří především:

- ☐ Zavádění **E**nvironmentálních **M**anažerských **S**ystémů v podniku
- ☐ Ekodesign
- ☐ Ekolabeling
- ☐ Monitoring a targeting
- ☐ Dobrovolné dohody a jednostranné závazky

Dobrovolné nástroje OŽP

Zavádění environmentálních manažerských systémů v podniku EMAS

- ☐ podle **Nařízení EU** + podle **normy ISO 14001**
- ☐ požadavek neustálého zlepšování čili kontinuálního snižování působení škodlivých vlivů podniku na ŽP

Ekodesign

- ☐ navrhování a konstrukce produktů s důrazem na snižování vlivů negativně působících na ŽP

Ekolabeling

- ☐ podpořit výrobu a spotřebu výrobků a služeb, jež získaly značku
- ☐ „**Ekologicky šetrný výrobek**“ nebo „**Ekologicky šetrná služba**“
- ☐ mají prokazatelně nižší negativní dopad na ŽP

Dobrovolné nástroje OŽP

Monitoring a targeting

- ☐ vedoucí ke snižování spotřeby energie

Dobrovolné dohody a jednostranné závazky

- ☐ specifické nástroje
- ☐ charakter snížení či odstranění vlivů negativně působících na ŽP závisí vždy na konkrétním případě

Dobrovolné nástroje OŽP

2) Dobrovolné informační nástroje

- ☐ podnik je používá buď k získání anebo k poskytnutí informací o svých vlivech na ŽP

Patří sem především:

Metoda LCA

- ☐ poskytuje informace o vlivech určitého systému, výrobku na ŽP

Hodnocení (posuzování) možností čistší produkce

- ☐ poskytuje informace
 - ☐ o příčinách způsobujících vznik negativních vlivů podniku na ŽP
 - ☐ o možnostech, jak některé z nich odstranit

Environmentální manažerské účetnictví...

- ☐ poskytuje informace o nákladech a přínosech spojených s problematikou ŽP

Dobrovolné nástroje OŽP

Environmentální benchmarking (nebo-li porovnání s nejlepším)

- ❑ poskytuje informace o příčinách rozdílného působení podniků na ŽP

Environmentální reporting

- ❑ soubor informací o vlivech podniku na ŽP, jenž podnik zveřejňuje

Vlastní environmentální tvrzení

- ❑ soubor informací o podniku nebo jeho produktech z hlediska jejich vlivů na ŽP, jenž podnik vypracovává podle normy ISO 14021 a zveřejňuje

Environmentální prohlášení III typu

- ❑ soubor informací o vlivech výrobku na ŽP, jenž podnik vypracovává dle ISO/14025 a které zveřejňuje

Dobrovolné nástroje OŽP

3) Dobrovolné edukační nástroje

- ❑ účelem vzdělávacích (edukačních) nástrojů je:
 - ❑ vychovat subjekty chápající problematiku ŽP
 - ❑ vytvořit v nich vědomí odpovědnosti za stávající stav ŽP
 - ❑ jedná se o dosažení změny v chování subjektů k ŽP

Z hlediska podniku patří mezi vzdělávací nástroje především:

- ❑ školení zaměřená na ochranu ŽP

Dobrovolné nástroje OŽP

b) Nástroje podle nezávislosti jejich používání

1) Nástroje nevyžadující vnější součinnost

- ☐ používání těchto nástrojů, je zcela v kompetenci samotného podniku
- ☐ jejich aplikace není vázána na činnost žádných dalších subjektů (nezávislých institucí), ani na vytvoření speciálních vnějších podmínek
- ☐ **Metoda LCA čili posuzování životního cyklu**
- ☐ **Hodnocení možností čistší produkce**
- ☐ **Monitoring a targeting**
- ☐ **Ekodesign**
- ☐ **Vlastní environmentální tvrzení**
- ☐ **Environmentální manažerské účetnictví**
- ☐ **Environmentální benchmarking**

Dobrovolné nástroje OŽP

2) Nástroje vyžadující vnější součinnost

- ☐ tyto nástroje nemůže podnik používat bez existence určitých podmínek, např. bez vytvoření určitých na podniku nezávislých institucí nebo pravidel
- ☐ jedná se podmínky přímo související s vlastní realizací nástroje
 - ☐ validace podnikem vydávaného prohlášení
 - ☐ certifikace postupu při realizaci nástroje
 - ☐ udílení loga
 - ☐ sepsání licenční či kooperační smlouvy apod.
- ☐ **Environmentální systémy řízení (směrnice EU + norma ISO 14001)**
- ☐ **Ekolabeling - environmentální značení I. typu**
- ☐ **Environmentální prohlášení typu III**
- ☐ **Dobrovolné dohody**
- ☐ **Jednostranné závazky**

Dobrovolné nástroje OŽP

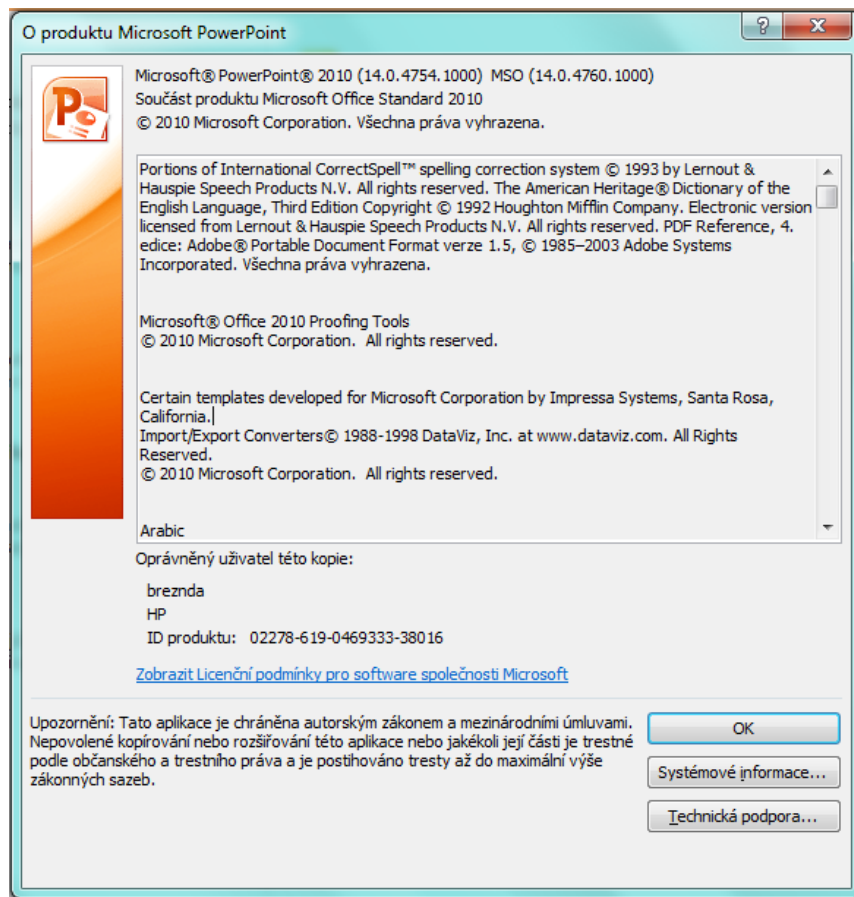
II. Doporučené přístupy

- ☐ liší se doporučené přístupy od dobrovolných nástrojů tím, že nelze zcela specifikovat jednotný postup, jak mají podniky doporučený přístup konkrétně v praxi realizovat
- ☐ důvodem absence jednotné metodiky je často:
 - ☐ novost myšlenky
 - ☐ velká šíře možností včetně dobrovolných nástrojů
 - ☐ pro každý podnik může být výhodná jiná možnost, takže základní schéma postupu nelze jednotně předepsat

Zdroje

Remtová Květa, Ing. CSc. , Dobrovolné environmentální aktivity ORIENTAČNÍ PŘÍRUČKA PRO PODNIKY
PLANETA 6/2006

Zdroje

**Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Petr Ťulpík.
Financováno z ESF a státního rozpočtu ČR.**